

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

І.к. 02070772, 49600, м. Дніпро, вул. Чернишевського, 24А, тел. (056) 745-23-72, факс (056) 716-15-05

www.pgasa.dp.ua

E-mail: postmaster@pgasa.dp.ua

16.12.2019 № 32-02-402

на № _____

Національне агентство із забезпечення
якості вищої освіти,
01001, м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 1

0004733

Зважаючи на заявлені цілі та сталу політику Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо підтримки конкретних кроків у покращенні якості вищої освіти ЗВО, звертаємо увагу та просимо врахувати здійснені у період 2018-2019 рр. заходи щодо вибудови чіткої, зрозумілої та прозорої системи забезпечення якості освітнього процесу та освітньої діяльності академії. На жаль, експертна група з акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» не приділила достатньої уваги динаміці позитивних змін, які забезпечують здійснення освітньої діяльності та реалізацію заявленої ОП у повній відповідності до стандартів вищої освіти з урахуванням рекомендацій та стандартів якості в Європейському просторі вищої освіти.

Враховуючи зазначене, надсилаємо мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми «Економіка підприємства» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (справа № А-19-0181-164) та просимо взяти до уваги при прийнятті рішення щодо її акредитації.

Дякуємо за співпрацю.

Додаток на 13 арк.

Ректор

М. В. Савицький

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

Зауваження	Відповідь
Резюме	
1. Відсутність розуміння поняття внутрішнього забезпечення якості з боку відповідних підрозділів ЗВО та професорсько-викладацького складу, що проявляється у несвоєчасному оновленні навчально-методичної бази. Недостатньому дотриманні принципів академічної доброчесності.	Процедури та заходи системи внутрішньої забезпечення якості вищої освіти ДВНЗ ПДАБА, зокрема, прописані в Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, у розділі VII освітньої програми та враховують вимоги ст. 16 Закону України «Про вищу освіту» і реалізуються багатьма учасниками освітнього процесу Категоричний висновок про відсутність розуміння поняття внутрішнього забезпечення якості, на нашу думку, не може ґрунтуватися лише через недоліки в оновленні навчально-методичного забезпечення та дотриманні академічної доброчесності (система роботи щодо дотримання принципів академічної доброчесності здійснюється відповідно до Кодексу академічної доброчесності академії, затвердженого у 2018 році та об'єктивно не може бути на зразковому рівні на кінець 2019 року).
2. Невідповідності багатьох складових ОП магістерському рівню	Не дивлячись на те, що ОП «Економіка підприємства», акредитується вперше, підготовка за спеціальностями 7.03050401, 8.03050401 Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) здійснюється з 1992 року та була акредитованою. З 2014 року захищено 11 кандидатських дисертацій за спеціальністю 08.00.04 «Економіка і управління підприємствами», з них 82% підготовлено працівниками випускової кафедри економіки та підприємництва та переважна більшість захищених працюють в академії. На сьогодні шість осіб прикріплено до кафедри для підготовки кандидатських дисертацій. Тому вважаємо, що рівень підготовки здобувачів вищої освіти ОП в цілому відповідає магістерському рівню.
3. Невідповідність може бути усунена протягом року	Експертами зроблено висновок, що виявлені невідповідності можуть бути усунені протягом року та програмні результати навчання відповідають стандарту вищої освіти. Проте виставлені оцінки (рівень Е за шістьма критеріями) передбачають відмову в акредитації. На сьогодні за освітньою програмою навчається 68 здобувачів, з них 49 осіб у грудні захищають кваліфікаційні роботи, які зараз всі проходять перевірку на плагіат, і не допускаються до захисту без результатів такої перевірки.
4. ОП не містить унікальних програмних результатів навчання, що не дозволяє виокремити її фокус серед інших. Необхідно при внесенні змін до ОП (з урахуванням думки здобувачів, роботодавців)	Так, дана програма має певну «класичність» та «універсальність» щодо програмних результатів навчання, що, на нашу думку, також вкладається в парадигму автономії ЗВО. Проте заявлена ОП «Економіка підприємства» передбачає фокусування її цілей на рівні підприємства (в тому числі, будівельного), тобто на мікрорівні, а не на галузевому (мезорівні) та макрорівні, звичайно, з

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

сфокусувати її цілі на галузевому аспекті (на економіці будівельної галузі)	врахуванням впливу зовнішніх факторів на рівні галузі. Зауважуємо, що розробники даної ОП, двоє з яких мають значний досвід практичної роботи за фахом та є представниками роботодавців мають наукові публікації, саме в контексті діяльності будівельних підприємств. Переважна більшість викладачів, які забезпечують підготовку здобувачів вищої освіти за ступенем магістра мають наукові ступені за спеціальністю 08.00.04 - Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), дисертації яких захищені на базі підприємств саме будівельної галузі, що дає підстави стверджувати, що цей факт та досвід використовується викладачами в процесі викладання дисциплін ОП на рівні прикладів та кейсів. Отже, визнаючи, що в назвах дисциплін та у задекларованих результатах навчання галузевої специфіки «не видно», хочемо зауважити, що вона де-факто наявна, в тому числі, в процесі викладання дисциплін ОП. В звіті наведена статистика промислових й будівельних підприємств в Дніпропетровському регіоні, а також зазначено, що «при формуванні цілей та програмних результатів в ОП, змісту освітніх компонентів було враховано галузеву специфіку будівельної індустрії. Ключову роль у процесі підготовки фахівців будівельного профілю відіграє набуття умінь продукувати нові ідеї щодо розвитку підприємницьких структур і впроваджувати їх в практичну діяльність фірм - РН1 (Розділ V ОП 2018 р.). Це дозволить забезпечити підприємствам досягнення конкурентних переваг, зміцнення їхньої позиції на ринку». Для врахування галузевої та регіональної специфіки при формуванні даної ОП було включено до нормативних навчальних дисциплін – спецкурс зі спеціальності та управління вартістю підприємства, які не входять до аналогічних ОП інших вітчизняних ЗВО.
5.Незадовільний стан навчально-методичних матеріалів. Значна частка матеріалів не відповідає магістерському рівню, сучасним вимогам; методичні вказівки або відсутні, або містяться в одному кустарно виготовленому екземплярі на кафедрі або в бібліотеці.	Процедура розробки та затвердження методичних вказівок кафедрою здійснюється згідно зі щорічними планами академії. Друковані примірники в двох екземплярах знаходяться в бібліотеці академії, а електронний варіант розміщується в електронній локальній мережі бібліотеки, доступній для учасників освітнього процесу. Методичні рекомендації розробляються відповідно до Положення про порядок планування і видання методичних вказівок кафедрами, затвердженого Вченою радою в установленому порядку. Також всі методичні вказівки у електронному вигляді є на кафедрі у секретаря, розповсюджуються викладачами студентам засобами електронного зв'язку. На жаль, експертна група не відвідала центральний читальний зал академії, щоб це побачити, оскільки в бібліотеці головного корпусу академії експертів цікавила

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

	лише процедура перевірки на плагіат кваліфікаційних робіт. Також експерти ознайомилися з залом електронної бібліотеки у ННІОТ, намагаючись там побачити все методичне забезпечення. Але, ця зала експертам було запропоновано відвідати з метою демонстрації потенційних технічних можливостей електронної читальної зали. Крім того, в навчальному процесі на даній ОП і не тільки викладачі кафедри пропонують студентам користуватися не тільки методичними вказівками, але й розробками з власних монографій та навчальних посібників. Кафедра (в аспірантській кафедрі, ауд. в-1008а), а також бібліотека головного корпусу приготували демонстрацію цих доробок кафедри, але ЕГ не знайшла часу та потреби ознайомитися з цими доробками.
6. Система дистанційного доступу до навчальних компонентів містить матеріали, які не наповнені інформаційно, в деяких випадках є російськомовними.	Щодо системи дистанційного доступу до навчальних компонентів. Визнаючи, що певні матеріали дистанційних курсів кафедри потребують оновлення, а деякі майже бездоганні (на що також посилаються експерти у своєму висновку, наприклад, дисципліна «Інтелектуальна власність»), зазначаємо, що така робота з оновлення наразі ведеться активно, про що було повідомлено експертам. Наприклад, оновлений НМК з дисципліни «Охорона праці в галузі», який зберігався на кафедрі, але актуальна версія ще не була передана до відділу дистанційної освіти ННІОТ, було надано експертам у той же день, 28.11.2019 р. Крім того, 10.12.19. на засіданні кафедри обговорено та заплановано поновити застосування системи комп'ютерного тестування, як контрольного заходу, на існуючій платформі відділу дистанційної освіти ННІОТ (заплановано приймання іспиту у вигляді комп'ютерного тестування проф. Каховською О.В. 03.01.2020 р. у студентській групі ЕП-19мп, тобто, у групі магістрів 1-го курсу, які зараз навчаються за ОП «Економіка підприємства»). Конкретне пояснення щодо певних дисциплін, до яких у експертів є претензії, див. коментарі до критерію 4.
7. Тематика магістерських робіт не відповідає магістерському рівню	В методичних вказівках щодо виконання кваліфікаційної роботи (2019 р.) надаються орієнтовні напрямки досліджень, остаточні теми узгоджуються з керівником кваліфікаційної роботи після проходження переддипломної практики та затверджуються на засіданні кафедри. Теми кваліфікаційних робіт затверджуються наказом. У відповідних методичних вказівках, що аналізувалися експертами, у розділі 2 «Порядок та визначення тематики кваліфікаційної роботи» зазначено не теми, а: «Ключові напрямки і питання кваліфікаційних робіт» (44 напрямки).

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

8. Відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи фактично не виконує своїх функцій	Зазначений відділ було створено влітку 2019 році (нову структуру академії введено в дію наказом № 375 від 30.08.2019 р.). З роботою відділу можна частково ознайомитися на веб-сторінці https://pgasa.dp.ua/academy/struktura/viddili/viddil-yakosti-marketyngu-ta-proforiyentatsijnoyi-roboty/. Тому вважаємо некоректним висновок щодо виконання покладених на відділ функцій, враховуючи що оцінювалася якість освітньої програми за визначеними критеріями.
Критерій 1	
Загальний характер цілей ОП та відсутність привнесених ЗВО програмних результатів навчання не дозволяють виокремити її фокус та унікальність. Невизначеність її місця у стратегічних планах ЗВО, через відсутність стратегії ЗВО	Стратегічним документом, в якому, зокрема, визначено місію, стратегічні цілі, основні напрямки діяльності академії є Концепція освітньої діяльності ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» до 2020 року, яку затверджено Вченою радою 25 вересня 2017 року та оприлюднено на офіційному веб-сайті академії https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2018/06/Kontseptsyya.pdf. (Вибір назви було обрано з врахуванням ст. 27 Закону України «Про вищу освіту»). В рамках якої місія ЗВО сформульована як «підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для підприємств усіх форм власності, наукових та освітніх установ, органів державної влади і управління за рівнями вищої освіти: доктор наук, доктор філософії, магістр, бакалавр, утвердження національних і загальнолюдських цінностей». ОП у формулюванні своїх цілей та програмних результатів навчання повною мірою відповідає місії ЗВО. Враховуючи сучасні вимоги до розвитку діяльності ЗВО на сьогодні в академії на виконання розпорядження «Про створення робочої групи для розробки стратегії розвитку академії» від 20.06.2019 р. № 33 розроблено проект Стратегії, який буде винесено на обговорення на засіданні Вченої ради у грудні 2019 року, оприлюднено для обговорення та після узгодження затверджено. Відповідь частково надано вище (див. п.4 «Резюме»). Цілі ОП, прописані в розділі I Загальна інформація, враховують стратегічні цілі академії та її місію. Унікальність програми розкривається в інших розділах, зокрема в розділі II Характеристика освітньо-професійної програми, де визначено фокус програми, особливості програми, опис предметної області, тощо.
При формуванні цілей та програмних результатів ОП пропозиції здобувачів не враховувались.	Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства» акредитується вперше, тому за роки її реалізації відбувається активний пошук найбільш ефективної співпраці з учасниками освітнього процесу щодо перегляду освітньої програми, удосконалення цілей, змісту, компетентностей, цілей та програмних результатів. В академії вже відбувся перехід від врахування усних пропозицій здобувачів вищої освіти до

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

	письмової форми, яку можна підтвердити, – це анкетування (https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2019/11/grafyk.pdf), впровадження постійного діалогу через інтернет-ресурс (https://pgasa.dp.ua/discussions/). Планується залучення випускників освітніх програм, які продовжать навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти до розробників освітніх програм. Проведене кафедрою анкетування виявило, що 20% опитаних здобувачів вищої освіти приймали участь в обговоренні ОП. 80% або не приймали участі в обговоренні (40%), або не цікавилися цим питанням (40%). Більшість пропозицій стейкхолдерів щодо удосконалення ОП (а саме 67%), згідно опитуванню, було враховано. Таким чином, вважаємо некоректним наголошувати, що «при формуванні цілей та програмних результатів ОП пропозиції здобувачів не враховувалися». Ці ж здобувачі, які зустрічалися із експертною групою, та частина з яких брала участь у опитуванні на кафедральному рівні, є «першими ластівками» активного та задокументованого процесу їх участі у формулюванні змісту ОП.
Моніторинг ринку праці в основному проводився шляхом дослідження пропозицій веб-сайтів, що пропонують роботу	В порадику Національного Агентства щодо моніторингу ринку праці вказано: «рекомендовані показники виконання - урахування тенденцій аналізу ринку праці, запитів роботодавців». Тому для урахування тенденцій аналізу ринку праці було досліджено пропозицій веб-сайтів, що пропонують роботу, а також, спілкуючись з роботодавцями, серед яких і викладачі кафедри, що поєднують викладацьку та фахову діяльність на практиці, і роботодавці, які надали рецензії на ОП. Деякі з них були присутні на зустрічі з ЕГ.
Досвід врахування аналогічних іноземних програм не підтверджено.	Експертній комісії було надано навчальний план з компонентами Університету в м. Ле-Ман (Франція), де в рамках договору про міжнародне співробітництво (також було надано експертній групі) навчається студентка Ковальова А.П. Таким чином, досвід врахування аналогічних іноземних програм підтверджено наданим договором про співробітництво та індивідуальним навчальним планом студентки. Також, зараз в магістратурі Французького ЗВО навчаються дві наші студентки, які успішно завершили навчання за ОП «Економіка підприємства» на бакалаврському рівні у ДВНЗ ПДАБА та, за програмою подвійного диплому, у ЗВО Франції (на підставі цього ж договору про міжнародне співробітництво). Це Катерина Каракаш та Марія Смірнова. Маємо документальне підтвердження - ксерокопії їх дипломів ліцензіату Університету в м. Ле-Ман (Франція) – 2017 та 2018 рр.. Хоча зараз ці студентки вже не вчать в нашій академії,

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

	бо вступні іспити в магістратуру у Франції та в нашій академії збіглися в часі, дівчата обрали Францію та успішно вступили до французького вишу. Це дає нам певні підстави вважати, що база та рівень підготовки на бакалавраті за спеціалізацією «Економіка підприємства» дозволяє нашим студентам навчатися далі у іноземних ЗВО (зокрема, Франції). Викладачі кафедри підтримують зв'язок із цими студентками щодо деталей їх навчання у Франції, тим самим знайомлячись із досвідом аналогічних іноземних програм. Гарант пропонувала Голові ЕГ детальніше ознайомитися з цією інформацією і з відповідними документами (ксерокопіями дипломів Каракаш К. та Смірнкової М.), але Голова ЕГ відхилив цю пропозицію, аргументуючи, що це не має відношення до програми, що акредитується.
Відсутність врахування досвіду аналогічних ОП провідних іноземних ЗВО	Досвід провідних іноземних ЗВО врахований шляхом впровадження подібних освітніх компонентів, що дозволяє визнати результати навчання у вигляді перезарахування дисциплін «Управління вартістю підприємства», «Економічна діагностика», «Економічне управління підприємством», «Наукова іноземна мова» при реалізації навчання за програмою подвійного диплому. Крім того, врахування досвіду іноземних програм та підходів до розробки силабусів навчальних дисциплін враховано через безпосереднє викладання зав. каф. проф. Поповиченко І.В. у ЗВО Польщі (Вища школа інформатики та вмінь) м. Лодзь, починаючи з 2015 року, (копія контракту з перекладом, силабуси з польського вишу, розроблені проф. Поповиченко І.В. додаються). Назви дисциплін: «Менеджмент якості»; «Управління проектами»; «Управління підприємством у кризовому стані»; «Компетенції менеджера»; «Лідерство у сучасній організації», що відповідає галузі знань 07«Управління та адміністрування», до якої належить освітня програма «Економіка підприємства». Цей досвід було враховано при наповненні освітніх компонентів ОП 2019 р. та планується продовжувати спиратися на цей та інший іноземний досвід в майбутньому.
Недостатнє залучення стейкхолдерів до формування ОП	Це суперечить оцінці експертної групи, наведений вище у п.2, а саме: «Спілкування зі роботодавцями показало, що обговорення цілей ОП та програмних результатів навчання мало справжній, а не формальний характер. Пропозиції роботодавців були враховані під час формування компонент ОП».
Відсутність врахування досвіду провідних іноземних ЗВО, де функціонують аналогічні програми.	Це суперечить оцінці експертної групи, наданій у п.3: «...за словами гаранта та проектної групи, наразі такий досвід вивчається з метою подальшого вдосконалення ОП». Головою комісії Захаркіним О.О. було відхилено пропозицію донести певні документи, що

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

	підтверджують кваліфікаційний рівень викладачів, в тому числі, документи, що підтверджують власний досвід гаранта викладання у іноземному ЗВО на аналогічному напрямку та вивчення на практиці підходів до організації там освітнього процесу.
Критерій 2	
Обсяг варіативної складової ОП не відповідає вимогам законодавства (24 кредити (26,7%) з врахуванням дисципліни «Професійна іноземна мова» як вибіркової та 21 кредит (23,3) без врахування). Серед блоків задекларованих вибірових дисциплін є блок, який містить лише одну дисципліну «Професійна іноземна мова», що не дає фактичної можливості вибору. За поясненням проектної групи вибіровість цього блоку полягає в обранні однієї з трьох мов (англійська, французька, німецька)..... У наданій ОП 2019 р. обсяг вибірових дисциплін збільшено до 24 кредитів, проте дисципліна «Професійна іноземна мова» продовжує залишатися єдиною у вибіровому блоці, тобто спостерігається «вибір без вибору».	Варіативна складова ОП формувалася в тому числі за рахунок вибору мови викладання дисципліни «Професійна іноземна мова». Це дисципліна включена до вибіркового блоку, оскільки складається з трьох компонентів - англійська, німецька, французька мови – що є окремими компонентами, які викладаються різними викладачами, що склали окремі за кожною компонентою НМК. Погоджуємося, що підхід до формування переліку вибірових навчальних дисциплін, і сам цей перелік потребують вдосконалення. Наразі такий оновлений підхід формується на рівні академії та буде закріплений у відповідних Рішеннях вченої ради та Положеннях, які будуть обов'язковими для всіх ОП без винятку.
Силабуси деяких компонентів ОП містять змістовні модулі та теми, які повторюють матеріал, що викладався на бакалаврському рівні	Станом на час роботи експертної групи силабуси за ОП бакалавра знаходилися в стані розробки та не були оприлюднені. Вважаємо, що таке судження немає під собою ніякого підґрунтя.
Вважаємо, що вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» є доречним для здобувачів другого магістерського рівня, проте доцільно її включення до вибіркової частини	В навчальному плані 2019 року, який було надано Голові ЕГ ще до приїзду експертної групи, компонента «Педагогіка вищої школи» включена до вибіркової частини.
Дисципліна «Охорона праці в галузі» також може бути запропонована до вивчення у переліку вибірових дисциплін, проте, її змістовне	Дисципліна «Охорона праці в галузі» залишена в нормативному блоці, враховуючи рекомендації роботодавців. При цьому її змістовне наповнення не дублює матеріали з безпеки життєдіяльності бакалаврського рівня, а стосується забезпечення гарантії

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

наповнення не має дублювати матеріали з безпеки життєдіяльності бакалаврського рівня	збереження здоров'я та працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання (зокрема будівельної галузі), що розкривається в темах: організація безпеки праці на будівельному майданчику, питання пожежної безпеки в проектній документації та при експлуатації будівель тощо.
Разом з тим, дисципліна «Управління проектами», яка відповідає предметній галузі, важлива для вивчення в рамках даної ОП, відсутня взагалі	При складанні ОП 2018 року було проаналізовано робочу програму навчальної дисципліни «Управління проектами», розроблену кафедрою менеджменту, управління проектами і логістики, яка передбачає вивчення 12 тем. Аналіз показав, що 6 з цих 12 тем мають спорідненість по суті із певними темами освітніх компонентів, що викладаються на даній ОП за спеціальністю 076. А саме, йдеться про теми з таких дисциплін ОП 076, як «Управління потенціалом підприємницьких структур», «Економічна діагностика», «Економічне управління підприємством». Також з дисципліною «Управління проектами» має спільну тематику дисципліна в ОП 076 «Інноваційний розвиток підприємства». Тобто, студенти ОП 076 мають можливість оволодіти певними компетентностями з управління проектами з точки зору 4-х дисциплін даної ОП. Вважаємо, що така міждисциплінарність в процесі оволодіння певними компетентностями може бути корисною. При цьому ми не заперечуємо важливості комплексної дисципліни «Управління проектами», яка сама по собі є міждисциплінарною по суті. Але в даному випадку вважаємо, що мали право на таку ступінь академічної автономності.
Зустрічі зі здобувачами показали, що побажання не усіх здобувачів вищої освіти були враховані при розподілі на навчання за вибіркоким блоком.	Погоджуємося, що підхід до формування переліку вибірових навчальних дисциплін, і сам цей перелік потребують вдосконалення. Наразі такий оновлений підхід формується на рівні академії та буде закріплений у відповідних Рішеннях вченої ради та Положеннях, які будуть обов'язковими для всіх ОП без винятку.
За окремими дисциплінами наявний прекоз в бік лекційних занять, а за деяким дисциплінами («Охорона праці в галузі», «Інтелектуальна власність») практичні заняття навчальним планом взагалі не передбачені	Політика академії щодо розподілу лекційних та практичних годин в межах освітньої компоненти базується на тому, що здобувачі освіти, які навчаються за другим магістерським рівнем, не потребують значної кількості практичних занять з освітніх компонент, що формують загальні компетентності, без зниження якості освіти. Так, дисципліна «Інтелектуальна власність», що спрямована на гуманізацію та інформатизацію вищої економічної освіти через ознайомлення з законодавчою базою у сфері ІВ та отримання студентами комплексу знань із правових і економічних аспектів охорони та захисту інтелектуальної власності. Викладач, який викладає дисципліну «Інтелектуальна власність» (Бабенко В.А.) пройшла Міжнародне стажування «Інноваційні освітні технології в умовах європейської інтеграції» у Краковському економічному університеті

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

	(Польща) та має сертифікат (110 годин), була учасником науково-практичних семінарів та конференцій в НДІ інтелектуальної власності Академії правових наук України. З врахуванням вищезазначеного в межах освітньої програми було вирішено саме на базі дисципліни «Інтелектуальна власність» яка представлена лекційними заняттями реалізувати новий підхід у методиці викладання дисциплін на основі європейських практик. В межах дисципліни реалізовані новітні підходи до педагогічної майстерності викладача та концепції викладання дисципліни, коли він виступає не тільки як лектор, а і як коуч, ментор та фасилітатор. Такий підхід дозволить розвинути у студентів компетентності XXI століття (креативність, робота в команді, критичне мислення, комунікації тощо) та сприятиме кращому засвоєнню учбового матеріалу. Підтвердженням доцільності обраного формату навчання є його високі результати, що підтверджуються зайнятим другим місцем у Всеукраїнській олімпіаді з компоненти «Інтелектуальна власність» (Слоква Ю.).
Критерій 4	
У звіті самооцінювання (матриця) форми та методи навчання не деталізовано (зазначено: словесні, практичні).	В пораднику Національного Агенства щодо заповнення відомостей самооцінювання ОП відсутні вимоги до деталізації форм та методів навчання.
У наданих РНП дисциплін викладення форм та методів навчання відсутнє	В РНП, які оновлюються в 2019 році, наведено форми та методи навчання.
У силабусах (які за змістом частково відповідають вимогам до силабусів) форми та методи навчання перелічені.	В інформації на сайті Національного Агенства зазначено: «Силабуси є документом, що допоможе вам ефективно організувати роботу протягом курсу, а студентам – точно знати, чого очікувати. Документ повинен містити основні елементи: опис курсу, навчальні матеріали, правила, очікування тощо». Розроблені силабуси містять зазначені елементи, а також розроблені за єдиною формою, прийнятою в рамках ЗВО.
Надані до ознайомлення матеріали НМК засвідчили, що інформація у них з більшості дисциплін не повна. Остання дата перегляду більшості з них – 2017 рік (в т.ч. робочих навчальних програм).	Склад НМК не є регламентованими законодавчими документами, тому судження про повноту їх складу є суб'єктивним. В рамках ЗВО діє єдиний перелік складових НМК, всі компоненти є в наявності в друкованому та електронному варіантах. Дворічний термін оновлення НМК не є критичним недоліком, що не може суттєво впливати на якість освітнього процесу, але висловлюємо згоду, що початку реалізації ОП 2018 року слід було оновити НМК.
Тема НДР «Вдосконалення обліково-аналітичної інформації в управлінні економічними процесами» не	Тема НДР <i>«Вдосконалення обліково-аналітичної інформації в управлінні економічними процесами»</i> була затверджена в 2016 році в рамках кафедри обліку, економіки та управління персоналом підприємства та

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

відповідає бажаним напрямам НДР ОП «Економіка підприємства». Дослідження облікової інформації доречне в НДР ОП «Облік та аудит».	стосувалася декількох ОП. Зокрема для ОП Економіка підприємства було розроблено розділи: 1. Методологія управління стійким розвитком будівельного підприємства на основі оптимізації капіталу. 1. Дослідження питань зниження вартості будівництва. 2. Особливості розвитку інвестиційного процесу на ринку житла в Україні. 3. Управління інноваційним потенціалом будівельного підприємства. 4. Механізм управління економічною безпекою підприємства в сучасних умовах. 5. Ефективність використання потенціалу регіональних економічних систем. 6. Стратегія розвитку внутрішнього ринку товарів. 7. Організаційно-економічний механізм забезпечення економічної безпеки будівельного підприємства. 8. Аналіз та оцінка інноваційного просторового розвитку України. 9. Управління розвитком будівництва в контексті підвищення соціально-економічної ефективності підприємництва в Україні. 10. Забезпечення конкурентоспроможності потенціалу будівельної галузі України. Залучення здобувачів до наукових досліджень підтверджено спільними із викладачами науковими публікаціями у фахових виданнях (наприклад, Загустіна А., Воробйова І.), участю здобувачів ОП у науково-практичних конференціях під керівництвом викладачів ОП. Кафедра приготувала відповідні збірники для демонстрації експертам під час зустрічі 28.11.2019 з 9.00 до 10.30 за програмою, але ЕГ не зацікавили ці факти.
Значна частка матеріалів не відповідає магістерському рівню. Зокрема, теми дисципліни «Спецкурс з спеціальності», (а також спілкування з викладачами це підтвердило) розкривають по суті зміст дисципліни «Економіка підприємства», яка викладається в рамках бакалаврського освітнього рівня. Ознайомлення з методичними вказівками для написання курсової роботи (КР) з цієї ж дисципліни, а також із наданими примірниками виконаних КР показало, що по факту – це	При започаткуванні даної ОП у 2018 р. кафедрою було прийнято рішення, що метою дисципліни «Спецкурс зі спеціальності» є узагальнення та систематизація знань, отриманих здобувачами як на бакалавраті, так і протягом 1-го року навчання в магістратурі. З необхідністю такого підходу кафедра стикнулася у зв'язку із тим, що разом із випускниками - бакалаврами за спеціальністю «Економіка підприємства» в магістратуру приходять навчатися здобувачі з дипломами бакалаврів з різних, інших спеціальностей. Отже базовий стартовий рівень здобувачів-магістрів – апріорі різний. На початках програми було прийнято рішення, що в курсовій роботі зі «Спецкурсу...» студенти мають опанувати підхід та витримати вимоги до написання першого, теоретичного розділу дипломної роботи (критичне опрацювання літературних джерел за певним напрямком економіки підприємства на засадах академічної доброчесності, що ляже в основу написання кваліфікаційної роботи вже за

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

реферати по темах	більш конкретною тематикою). Згодні, що доцільність такого підходу є дискусійною. Наразі працюємо над принциповим оновленням цієї навчальної компоненти.
При огляді КР з дисципліни «Економічна діагностика» – аналіз діяльності суб'єктів господарювання за застарілими (недіючими) формами звітності. Наданий доступ до розміщених на сайті навчально-методичних матеріалів (деклароване ЗВО середовище для навчання за матеріалами через персоніфікований вхід здобувачів, що актуально, насамперед, для заочної форми навчання) показав, що матеріали з дисциплін: «Управління вартістю підприємства», «Інноваційний розвиток підприємства» – відсутні взагалі;	Визнаючи відвертий «ляп» щодо застарілих форм звітності в 2-х курсових роботах з дисципліни «Економічна діагностика», зауважуємо, що змістовне наповнення методичних вказівок до виконання цієї КР, розроблене д.е.н., проф.. Каховською О.В. актуальне та відповідає вимогам магістерського рівня. Навчальні матеріали з дисциплін: «Управління вартістю підприємства», «Інноваційний розвиток підприємства» - присутні як на сайті дистанційного відділу ННІПОТ, так і в паперовому вигляді на кафедрі. Дисципліна «Інноваційний розвиток підприємства» викладається викладачем суміжної кафедри фінансів, обліку та маркетингу, тому постійно зберігається на відповідній кафедрі. Матеріали до дисципліни «Управління вартістю підприємства» оновлені на початку цього навчального року (2019 р.) Експерти, напевно, не помітили чи пропустили наявність методичного забезпечення цих дисциплін. Мабуть, далися в знаки велика завантаженість та певна втома експертів.
Матеріали з дисципліни: .... «Економічне управління підприємством» – надто стисло (по кожній з 11 тем – одна сторінка).	Мова йде не про конспект лекцій, а про навчальний контент дисципліни, метою складання якого є лише короткий релевантний зміст дисципліни, розширений план кожної теми, детальне розкриття яких надається студентам в конспекті лекцій.
Нагороди здобувача ОП у Всеукраїнській олімпіаді з дисципліни «Інвестування».	Експертна група не вказала, що здобувач Швець зайняла призове місце у Всеукраїнській олімпіаді з дисципліни «Інвестування».
Критерій 5	
Надані до ознайомлення методичні вказівки до виконання кваліфікаційної магістерської роботи свідчать про те, що визначені теми не відповідають магістерському рівню, сформульовані некоректно.	Тематика магістерських робіт не відповідає магістерському рівню» – в методичних вказівках щодо написання кваліфікаційної роботи надаються орієнтовні напрямки досліджень, остаточні теми узгоджуються з керівником кваліфікаційної роботи після проходження переддипломної практики та затверджуються на засіданні кафедри. Теми кваліфікаційних робіт затверджуються після проходження переддипломної практики. У відповідних методичних вказівках, що аналізувалися експертами, у розділі 2 «Порядок та визначення тематики кваліфікаційної роботи» зазначено не теми, а: «Ключові напрямки і питання кваліфікаційних робіт» (44 напрямки).
Перевірок на плагіат магістерських робіт за ОП не підтверджено	Здобувачам, які навчаються за ОП 2018 року було повідомлено про необхідність проходження процедури перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат, яку здобувачі зараз проходять. До цього періоду перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат контролювалася

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

	керівниками кваліфікаційних робіт та здійснювалася за допомогою відкритих інтернет-ресурсів, перелік яких надано в ОП.
Доцільно структурувати оцінювання з дисциплін за ваговими коефіцієнтами, що окремо враховуватимуть здобутки студентів під час навчання та результат підсумкового оцінювання у формі іспиту.	Вважаємо, що методика отримання підсумкової оцінки з дисципліни є автономією не лише закладу освіти, а й окремого викладача, в залежності від форм та методів здійснення освітнього процесу з кожної окремої дисципліни, тому така думка експертної групи не може бути суттєвим недоліком.
Надані до ознайомлення методичні вказівки до виконання кваліфікаційної магістерської роботи свідчать про те, що визначені теми не відповідають магістерському рівню, сформульовані некоректно.	Тематика магістерських робіт не відповідає магістерському рівню» – в методичних вказівках щодо написання кваліфікаційної роботи надаються орієнтовні напрямки досліджень, остаточні теми узгоджуються з керівником кваліфікаційної роботи після проходження переддипломної практики та затверджуються на засіданні кафедри. Теми кваліфікаційних робіт затверджуються після проходження переддипломної практики. У відповідних методичних вказівках, що аналізувалися експертами, у розділі 2 «Порядок та визначення тематики кваліфікаційної роботи» зазначено не теми, а: «Ключові напрямки і питання кваліфікаційних робіт» (44 напрямки).
Перевірок на плагіат магістерських робіт за ОП не підтверджено	Здобувачам, які навчаються за ОП 2018 року було повідомлено про необхідність проходження процедури перевірки кваліфікаційної роботи на плагіат, яку здобувачі зараз проходять. До цього періоду перевірка кваліфікаційних робіт на плагіат контролювалася керівниками кваліфікаційних робіт та здійснювалася за допомогою відкритих інтернет-ресурсів, перелік яких надано в ОП.
Критерій 7	
ЗВО не продемонстрував студентоцентрованого підходу щодо організації освітнього середовища	На нашу думку оголошення «вимушених канікул» є яскравим прикладом студентоцентрованого навчання. Ректорат академії прийняв рішення щодо призупинення навчального процесу до 27 листопада включно у зв'язку із зниженням температури у приміщеннях та відсутністю постачання газу для початку роботи котельні вузу. Відсутність постачання газу виникла через ускладнення та зарегульованість процедури держзакупівель. Вимушені канікули ректорат запропонував студентам використати для самопідготовки та виконання домашніх завдань. Керівництво академії прийняло всі необхідні заходи для відновлення газопостачання і створення комфортних умов для навчання у виші. Вибір аудиторій для навчання здійснюється з урахуванням доступності до випускової кафедри, деканату, що забезпечує оперативність реагування на потреби здобувачів та їх консультування, доступності мало мобільних груп населення. Постійно

Мотивовані зауваження до звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи ОП «Економіка підприємства»

	здійснюються заходи щодо покращення матеріальної бази навчальних аудиторій. Зокрема у грудні 2019 року відбувається заміна вікон на енергоощадні, в тому числі в аудиторіях, які відвідували експерти.
Під час огляду навчально-методичного забезпечення гарант ОП надала матеріали з навчальних дисциплін, практик, підготовки курсових робіт, кваліфікаційних робіт, затверджених кафедрою обліку, економіки та управління	Назва кафедри була змінена в результаті реорганізації 10.09.2019, що підтверджено відповідним наказом, тому навчально-методичні матеріали, що були затверджені кафедрою обліку, економіки та управління, не можуть вважатися застарілими тільки з причини затвердження кафедрою з попередньою назвою.
Критерій 8	
П. 1.Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм	Зауваження за критерієм 8 мають інституційний характер, а не спрямовані на конкретну освітню програму. Стосовно освітньої програми - на момент початку її реалізації були дотримані всі відповідні процедури ЗВО. Так процедура розробки та затвердження ОП було регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу ДВНЗ ПДАБА (з 2019 року Стандартом про розробку освітніх програм зі спеціальностей ДВНЗ ПДАБА (протокол Вченої ради від 04.07.2019 р. №13), процедуру моніторингу ОП детально прописано в Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (протокол Вченої ради від 19.12.2017 р. №7). На той час при формуванні цілей та результатів ОП основна увага придалась думці роботодавців, що й підтверджено звітом експертної групи про результати реалізації освітньої програми.
П. 5-7	Загальну координацію системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу та якості освіти покладено не на відділ якості, маркетингу та профорієнтаційної роботи, а на лабораторію з моніторингу якості навчання та організації й планування навчально-методичної роботи (створена в 2014 році). Протягом 5 років здійснено великий обсяг роботи з розробки процедур внутрішнього забезпечення якості та нормативних документів академії і власно моніторингу освітнього процесу. Однак при зустрічі з завідувачем лабораторії члени експертної групи обмежились лише обговоренням якості НМК освітніх компонент.
Вважаємо, що освітньо-професійна програма «Економіка підприємства» відповідає Критеріям 1, 2, 4, 5, 7, 8 з недовіками, що не є суттєвими і які можуть бути усунені за короткий термін.	

Ректор

М. В. Савицький

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

National Agency for Higher Education Quality Assurance

вул. Бориса Грінченка, 1, м. Київ, 01001, e-mail: info@naqa.gov.ua, код ЄДРПОУ 40927307

№ 549 від 21.11.2019
На № _____ від _____

**Ректору
ДВНЗ "Придніпровська державна
академія будівництва та архітектури"
доктору технічних наук, професору
Савицькому Миколі Васильовичі**

Шановний Миколо Васильовичу!

Цим листом засвідчуємо Вам свою повагу та висловлюємо щирі подяку за співорганізацію тренінгу з підготовки членів галузевих експертних рад. Цінуємо вашу гостинність та готовність підтримувати ініціативи Національного агентства.

Віримо, що комунікація – це ключ до успішних змін, тому вважаємо спілкування із керівництвом закладів вищої освіти надзвичайно важливим та необхідним елементом роботи Національного агентства.

Участь у тренінгу такої кількості освітян лише підтверджує, що університетське середовище прагне справжніх змін і готове працювати задля покращення якості вищої освіти в Україні.

Висловлюємо щирі сподівання, що це лише початок нашої спільної та продуктивної співпраці. Бажаємо Вам успіхів та нових звершень у діяльності!

З повагою

Т.в.о. голови

Іван НАЗАРОВ

**План підготовки методичних вказівок викладачами
кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства (ЕП)
на 2018-2019 навчальний рік**

КАФЕДРА	№ пп	Найменування видання	Укладач (і): <u>прізвище,</u> <u>ініціали</u>	Шифр спеціаль- ності:	Фор- ма навч.	Об- сяг, стор.	Ти- раж ек.	Строк видання МВ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Обліку, економіки і управління персоналом підприємства (ЕП)	1	Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємства» » для студентів ступеня бакалавра спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування» та 051 «Економіка» денної та заочної форм навчання	Фісуненко П.А., Ступнікер Г.Л., Каширнікова І.О., Зозуля Н.В.	076 072 071 051	Д,3	35	5	04.19 II сем.
	2	Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з дисципліни «Теорія виробництва та витрат» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання	Спірідонова К.О Кірнос О.В. Коваленко - Марченкова Є.В.	076	Д,3	25	5	10.18 I сем.
	3	Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Статистика» для студентів ступеня бакалавра спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 056 «Міжнародні економічні відносини», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент» та 051 «Економіка» денної та заочної форм навчання	Левчинський Д.Л., Кірнос О.І., Болсунова Н. А., Кірнос О.В. Зозуля Н.В.	076 056 072 071 073 051	Д, 3	35	5	12.18 I сем.
	4	Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економічна діагностика» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання	Каховська О.В., Герасимова О.Л., Стенічева І.Б.	076	Д, 3	30	5	11.18 I сем
	5	Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» для студентів напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030509 «Облік і аудит» та 6.030508 «Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання	Каховська О.В., Каширнікова І.О., Коваленко - Марченкову Є.В., Стенічева І.Б	6.030504 6.030503 6.030509 6.030508	Д,3	25	5	03.19 II сем..

6 7,	Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів напрямів підготовки 6.050503 «Машинобудування», 6.050202 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» та 6.070106 «Автомобільний транспорт» заочної форми навчання	Каховська О.В., Кірнос О.І., Болсунова Н.А., Бородін М.А. Зозуля Н.В.	6.050503 6.050202 6.070106	3	16	5	02.19 II сем.
7 8.	Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Управління потенціалом підприємницьких структур» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання	Верхоглядова Н. І., Судакова О. І., Щеглова О. Ю.	076	Д,3	28	5	11.18 I сем
8 9.	Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Методи економічних та статистичних досліджень» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання	Верхоглядова Н. І., Судакова О. І., Попова В. В., Щеглова О. Ю.	076	Д,3	43	5	11.18 I сем
9 10.	Методичні вказівки до виконання дипломної роботи для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання	Верхоглядова Н. І., Левчинський Д.Л., Каховська О.В. Ступнікер Г.Л., Каширнікова І.О., Попова В. В., Бородін М.О., Фісуненко П.А., Спірідонова К.О., Коваленко - Марченкова Є.В.,	076	Д,3	36	5	04.19 II сем.

Завідувач кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства, д.е.н., проф..

д.е.н., професор Поповиченко І.В..
(прізвище, ініціали)

(підпис)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ»
КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсової роботи з дисципліни
«Економічна діагностика»
для студентів ступеня магістра
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

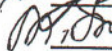
Усі цитати, числовий та фактичний
матеріал, бібліографічні відомості
перевірені.
Написання одиниць відповідає
стандартам. Зауваження рецензента
враховані.

До друку дозволяю
на основі Положення про порядок
підготовки матеріалів, призначених
для відкритого опублікування.

Проректор Підришник Р.Б.

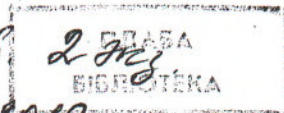
(підпис, печатка)

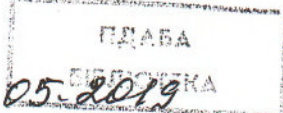
Укладачі: Каховська О.В.
 Стенічева І.Б.
 Герасимова О.Л.

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і управління
персоналом підприємства ПДАБА
Протокол № 3 від «16» жовтня 2018 р.
В.о. зав. кафедри

 Левчинський Д. Л.
(підпис)

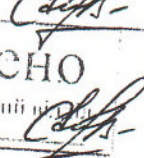
Затверджено на засіданні
Президії методичної ради ПДАБА
Протокол № 6(132) від 27. 03. 2019 р.

16.05.2019

16.05.2019

30.05.19

Узгоджено
Навчально-методичний відділ
03.05.19

Дніпро
2018

Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економічна діагностика» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання / Укладачі: Каховська О. В., Герасимова О. Л., Стенічева І. Б. – Дніпро: ПДАБА, 2018. – 40 с.

У методичних вказівках до виконання курсової роботи з дисципліни «Економічна діагностика» викладено завдання та вимоги, необхідні для виконання курсової роботи з дисципліни.

Методичні вказівки містять опис основних завдань та методичних прийомів, що застосовуються при проведенні діагностування економічної діяльності підприємства (бізнесу) або його окремої сфери діяльності, яка має для даного підприємства найбільший інтерес та актуальність в сучасних умовах господарювання.

Укладачі: Каховська О. В., д.е.н., професор кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА;
Стенічева І. Б., асистент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА;
Герасимова О. Л., к.е.н., доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Левчинський Д. Л., д.е.н., доц., в.о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА.

Рецензент: Поповиченко І. В., д.е.н., проф. кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ПДАБА.

Затверджено на засіданні кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА

Протокол № 3 від «16» жовтня 2018 р.

В.о. зав. кафедри Левчинський Д. Л.

Затверджено на засіданні

Президії методичної ради ПДАБА

Протокол № 6 (132) від 27.03.2019 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання дипломної роботи

для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання

Усі цитати, цифровий і фактичний матеріал, бібліографічні відомості перевірені.
Написання одиниць відповідає стандартам.
Зауваження рецензента враховані.

До друку дозволяю на основі Положення про порядок підготовки матеріалів, призначених для відкритого опублікування.

Проректор Папірник Р. Б.

(підпис, дата, печатка)

Затверджено на засіданні кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 9 від 12.03.2019 р.

В.о. зав. каф. Верховглядова Н. І

(підпис зав. кафедри)

Затверджено на засіданні Президії методичної ради ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 5 (131) від 12.03.2019 р.

Укладачі:

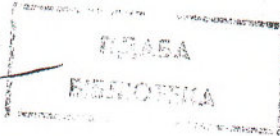
Верхоглядова Н. І.,
Каховська О. В.,
Левчинський Д. Л.,
Фісуненко П. А.,
Каширнікова І. О.,
Бородін М. О.,
Попова В. В.,
Спірідонова К. О.,
Коваленко-
Марченкова Є.В.

10.05.19

Узгоджено
Підписано методичну раду
09.04.19

Дніпро
2019

10.05.2019.

10.05.2019.

10.05.2019.

Методичні вказівки до виконання дипломної роботи для студентів ступеня магістра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання / Укладачі: Верхоглядова Н. І., Каховська О. В., Ступнікер Г. Л., Левчинський Д. Л., Фісуненко П. А., Каширнікова І. О., Попова В. В., Бородин М. О., Спірідонова К. О., Коваленко-Марченкова Є. В. – Дніпро: ПДАБА, 2019. – 35 с.

Мета методичних вказівок – надання допомоги студентам, що виконують дипломну роботу магістра на завершальному етапі навчання в загальній системі підготовки фахівців економічного профілю. У наведених рекомендаціях подаються методичні поради і вказівки щодо визначення теми та виконання дипломної роботи та підготовки її до захисту.

Укладачі: Верхоглядова Н. І., д.е.н., проф., в. о. зав. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Каховська О. В., д.е.н., проф. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Ступнікер Г. Л., к.е.н., доц. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Левчинський Д. Л., д.е.н., проф. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Фісуненко П. А., к.е.н., доц. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Каширнікова І. О., к.е.н., доц. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Попова В. В., к.е.н., доц. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Бородин М. О., к.т.н., доц. каф. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Спірідонова К. О., к.е.н., доц. кафедри ОЕіУПП ПДАБА;
Коваленко-Марченкова Є. В., к.е.н., доц. кафедри ОЕіУПП ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Верхоглядова Н. І., д.е.н., проф., в. о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА.

Рецензент: Іванов С. В., д.е.н., проф., зав. каф. фінансів і маркетингу ПДАБА.

Затверджено на засіданні каф. обліку,
економіки і управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 9 від 12.03.2019 р.
В.о.зав. каф. ОЕіУПП Верхоглядова Н. І.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 5 (131) від 12.03.2019 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

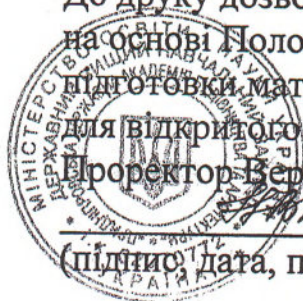
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни «Методи економічних та статистичних досліджень» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання

Усі цитати, цифровий і фактичний матеріал, бібліографічні дані перевірено.
Написання одиниць відповідає стандартам.
Зауваження рецензента враховані.

До друку дозволяю на основі Положення про порядок підготовки матеріалів, призначених для відкритого опублікування.
Проректор Верхоглядова Н. І.

(підпис, дата, печатка)

Затверджено на засіданні кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 10 від 25.06.2018 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

(підпис зав. кафедри)

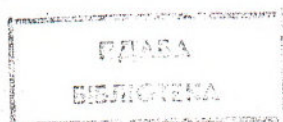
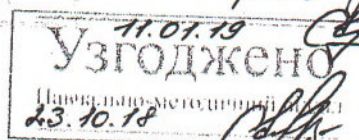
Затверджено на засіданні Президії методичної ради ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 1 (127) 6.09.2018р.

Укладачі:

Верхоглядова Н. І.,
 Судакова О. І.,
 Попова В. В.,
 Щеглова О. Ю.

сделано в биб-ке
& отз. 1-наз
2018

11.01.2019

Дніпро
2018

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Методи економічних та статистичних досліджень» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання / Укладачі: Верхоглядова Н. І., Судакова О. І., Попова В. В., Щеглова О. Ю. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018. – 43 с.

Методичні вказівки до практичних занять є складовою частиною активної роботи студента, що узагальнює його знання, уміння і навички, отриманні при теоретичному вивченні дисципліни «Методи економічних та статистичних досліджень» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання.

Укладачі: Верхоглядова Н. І., доктор економічних наук, професор, зав. кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Судакова О. І., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Попова В. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Щеглова О. Ю., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Левчинський Д. Л., д. е. н., доц., в. о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Рецензент: Іванов С. В., д. е. н., проф., зав. каф. фінансів і маркетингу ДВНЗ ПДАБА

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і
управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 10 від 25.06.2018 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 1 (127) 6.09.2018р.

2018-2019 н.р.

Др. №1(127) від 06.09.18

8
✓

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни
«Управління потенціалом підприємницьких структур» для студентів
ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність» денної та заочної форм навчання

Усі цитати, цифровий і фактичний матеріал, бібліографічні дані перевірено.
Написання одиниць відповідає стандартам.
Зауваження рецензента враховані.

До друку дозволяю на основі Положення про порядок підготовки матеріалів, призначених для відкритого опублікування.
Проректор Верхоглядова Н. І.

(підпис, дата, печатка)

Затверджено на засіданні кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 10 від 25.06.2018 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

(підпис зав. кафедри)

Затверджено на засіданні Президії методичної ради ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 1 (127) 6.09.2018р.

Укладачі:

Верхоглядова Н. І.
Судакова О. І.
Щеглова О. Ю.

11.01.2019
сдано в биб-ку
2 жгз. 1-наз.
11.01.19
ОНЕЖЦОВЕ
13.10.18

ПДАБА
БІБЛІОТЕКА
11.01.2019

Дніпро
2018

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Управління потенціалом підприємницьких структур» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання / Укладачі: Верхоглядова Н. І., Судакова О. І., Щеглова О. Ю. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018. – 28 с.

Методичні вказівки до практичних занять є складовою частиною активної роботи студента, що узагальнює його знання, уміння і навички, отриманні при теоретичному вивченні дисципліни «Управління потенціалом підприємницьких структур» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання.

Укладачі: Верхоглядова Н. І., доктор економічних наук, професор кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Судакова О. І., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Щеглова О. Ю., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Левчинський Д. Л., д. е. н., проф., в. о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Рецензент: Іванов С. В., д. е. н., проф., зав. каф. фінансів і маркетингу ДВНЗ ПДАБА

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і
управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 10 від 25.06.2018 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 1 (127) 6.09.2018р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ»
КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до вивчення програмного матеріалу з дисципліни
«Теорія виробництва та витрат»
для студентів ступеня магістра
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

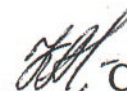

Усі цитати, числовий та фактичний матеріал, бібліографічні відомості перевірені.
Написання одиниць відповідає стандартам. Зауваження рецензента враховані.

До друку дозволяю на основі Положення про порядок підготовки матеріалів, призначених для відкритого опублікування.

Проректор Верхоглядова Н. І.

(підпис, печатка)

Укладачі: Спірідонова К. О.
 Кірнос О. В.
 Коваленко-Марченкова Є. В.

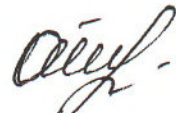
Затверджено на засіданні кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА
Протокол № 3 від «16» жовтня 2018р.
В.о. зав. кафедри

 Левчинський Д. Л.

(підпис)

Затверджено на засіданні Президії методичної ради ПДАБА
Протокол № 2(128) від 07.11.2018р.

Дніпро
2018

11.01.2019

Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з дисципліни «Теорія виробництва та витрат» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної та заочної форм навчання/Укладачі: Спірідонова К. О., Кірнос О. В., Коваленко-Марченкова Є. В. – Дніпро: ПДАБА, 2018. – 20 с.

У методичних вказівках до вивчення дисципліни «Теорія виробництва та витрат» викладено теми, необхідні для вивчення матеріалу дисципліни.

Методичні вказівки містять опис основних термінів та методичних прийомів, що застосовуються при проведенні аналізу поведінки виробника і механізму прийняття рішень за умов обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.

Укладачі: Спірідонова К. О., к.е.н., доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА.
Кірнос О. В., асистент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА.
Коваленко-Марченкова Є. В., к.е.н., доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Левчинський Д. Л., д.е.н., доц., в.о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ПДАБА.

Рецензент: Поповиченко І. В., д.е.н., проф. кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ПДАБА.

Затверджено на засіданні кафедри обліку,
економіки і управління персоналом
підприємства ПДАБА
Протокол № 3 від «16» жовтня 2018 р.
В.о. зав. кафедри Левчинський Д. Л.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради ПДАБА
Протокол №2 (128) від 07.11.2018р.

**План підготовки методичних вказівок викладачами
кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства (ЕП)
на 2017-2018 навчальний рік**

КАФЕДРА	№ пп	Найменування видання	Укладач (і): прізвище, ініціали	Шифр спеціаль- ності:	Фор- ма навч.	Об- сяг, стор.	Ти- раж ек.	Строк видання МВ
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Обліку, економіки і управління персоналом підприємства (ЕП)	1	Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної форми навчання. Частина 2	Верхоглядова Н.І., Фісуненко П.А., Ступнікер Г.Л., Каширнікова І.О.	6.030504	Д	40	15	11.17 І сем.
	3.							
	2	Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з дисципліни «Управління витратами» для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної форми навчання	Левчинський Д. Л., Фісуненко П.А., Ступнікер Г.Л.	6.030504	Д	40	15	12.17 І сем.
	4.							
	3	Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Економіка будівництва. Спецкурс» для студентів напряму підготовки 6.060101 «Будівництво» денної форми навчання	Левчинський Д.Л., Залунін В. Ф., Галич Є. Г., Бичкова Т. П.	6.060101	Д	40	20	01.18 ІІ сем.
	5.							
	4	Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Статистика» за темою «Ряди динаміки» для студентів ступеня бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання	Левчинський Д.Л., Верхоглядова Н.І., Кірнос О. І., Болсунова Н. А.	076 072 071 073	Д, 3	25	15	10.17 І сем.
	6.							
	5	Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Управління потенціалом підприємства» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання	Верхоглядова Н.І., Судакова О.І., Попова В.В., Щеглова О. Ю.	076	Д	27	15	11.17 І сем.
	7.							
	6	Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з дисципліни «Економічна діагностика» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання	Левчинський Д.Л., Верхоглядова Н.І., Герасимова О. Л., Щеглова О. Ю.	076	Д	40	15	04.18 ІІ сем.
	8.							
	7	Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з дисципліни «Конкурентоспроможність підприємства» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання	Залунін В. Ф., Спірідонова К. О., Кірнос О. В.	076	Д	40	15	02.18 ІІ сем.
	9.							

В. о. завідувача кафедри обліку, економіки
і управління персоналом підприємства

д.е.н., професор Левчинський Д. Л.
(прізвище, ініціали)

(підпис)

20.06.2017 р.
(дата)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до вивчення програмного матеріалу з дисципліни
«Економічна діагностика» для студентів ступеня магістра
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної форми навчання

Усі цитати, цифровий і
фактичний матеріал та
бібліографічні дані
перевірено.
Написання одиниць
відповідає стандартам.
Зауваження рецензента
враховані.

До друку дозволяю
на основі Положення про порядок
підготовки матеріалів, призначених
для відкритого опублікування.
Проректор Верхоглядова Н. І.

(підпис, дата, печатка)

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і
управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 7 від 19.03.2018 р.
В.о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

(підпис зав. кафедри)

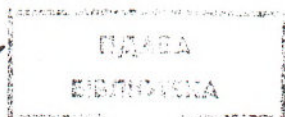
Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 5 (124) від 12.04.2018 р.

Укладачі:
Левчинський Д. Л.
Верхоглядова Н. І.
Герасимова О. Л.
Щеглова О. Ю.

07.06.18
Узгоджено
18.05.18

Дніпро
2018

кас

кас

Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з дисципліни «Економічна діагностика» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання / Укладачі: Левчинський Д. Л., Верхоглядова Н. І., Герасимова О. Л., Щеглова О. Ю. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018. – 39 с.

Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу є складовою частиною активної роботи студента, що узагальнює його знання, уміння і навички, отриманні при теоретичному вивченні дисципліни «Економічна діагностика» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання.

Укладачі: Левчинський Д. Л., доктор економічних наук, професор, в. о. зав. кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Верхоглядова Н. І., доктор економічних наук, професор кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Герасимова О. Л., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Щеглова О. Ю., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Левчинський Д. Л., д. е. н., проф., в. о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Рецензент: Іванов С. В., д. е. н., проф., зав. каф. фінансів і маркетингу ДВНЗ ПДАБА

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і
управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 7 від 19.03.2018 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 5 (124) від 12.04.2018 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять з дисципліни «Управління потенціалом
підприємства» для студентів ступеня магістра спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної форми навчання

Усі цитати, цифровий і фактичний матеріал, бібліографічні дані перевірено. Написання одиниць відповідає стандартам. Зауваження рецензента враховані.

До друку дозволяю на основі Положення про порядок підготовки матеріалів, призначених для відкритого опублікування.

Проректор Верхоглядова Н. І.

(підпис, дата, печатка)

Затверджено на засіданні кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 2 від 16.10.2017 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

(підпис зав. кафедри)

Затверджено на засіданні Президії методичної ради ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 2 (121) від 07.11.2017 р.

Укладачі:

Верхоглядова Н. І.,

Судакова О. І.,

Попова В. В.,

Щеглова О. Ю.

05.12.17

Узгоджено

Правильно-методичний відділ
08.11.17Придніпровська
державна академія
будівництва та архітектури

Дніпро

2017

БІБЛІОТЕКА

5.12.2017

Васильченко

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Управління потенціалом підприємства» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання / Укладачі: Верхоглядова Н. І., Судакова О. І., Попова В. В., Щеглова О. Ю. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2017. – 27 с..

Методичні вказівки до практичних занять є складовою частиною активної роботи студента, що узагальнює його знання, уміння і навички, отриманні при теоретичному вивченні дисципліни «Управління потенціалом підприємства» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання.

Укладачі: Верхоглядова Н. І., доктор економічних наук, професор кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Судакова О. І., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Попова В. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА;

Щеглова О. Ю., кандидат технічних наук, доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Левчинський Д. Л., д. е. н., проф., в. о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Рецензент: Іванов С. В., д. е. н., проф., зав. каф. фінансів і маркетингу ДВНЗ ПДАБА

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і
управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 2 від 16.10.2017 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 2 (121) від 07.11.2017 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ОБЛІКУ, ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до вивчення програмного матеріалу з дисципліни
«Конкурентоспроможність підприємства» для студентів ступеня
магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність» денної форми навчання

Усі цитати, цифровий і
фактичний матеріал та
бібліографічні дані
перевірено.

Написання одиниць
відповідає стандартам.

Зауваження рецензента
враховані.

До друку дозволяю
на основі Положення про порядок
підготовки матеріалів, призначених
для відкритого опублікування.
Проректор Верховлядова Н. І.

(підпис, дата, печатка)

2.07.2018

ПДАБА
БІБЛІОТЕКА

Укладачі:

Залунін В.Ф.
Спіридонова К.О.
Кірнос О.В.

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і
управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 5 від 15.01.2018 р.
В.о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

(підпис зав. кафедри)

10.07.18

Узгоджено
Методично-методичний
15.06.18

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 6 (125) від 17.05.2018 р.

Дніпро
2018

каж

Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу з дисципліни «Конкурентоспроможність підприємства» для студентів ступеня магістра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання / Укладачі: Залунін В. Ф., Спірідонова К. О., Кірнос О. В. – Дніпро: ПДАБА, 2018. – 22 с.

Методичні вказівки до вивчення програмного матеріалу дисципліни «Конкурентоспроможність підприємства» є складовою частиною роботи студента, що узагальнює його теоретичні знання, уміння і навички. Методичні вказівки містять опис основних термінів та методів оцінки конкурентоспроможності продукції та підприємства.

Укладачі: Залунін В. Ф., д.е.н., професор кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.
Спірідонова К. О., к.е.н., доцент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.
Кірнос О. В., асистент кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Левчинський Д. Л., д.е.н., проф., в.о. завідувача кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ ПДАБА.

Рецензент: Поповиченко І. В., д.е.н., проф. кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА

Затверджено на засіданні
кафедри обліку, економіки і
управління персоналом
підприємства ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 5 від 15.01.2018 р.
В. о. зав. каф. Левчинський Д. Л.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 6 (125) від 17.05.2018 р.

UMOWA O PRACĘ

Zawarta w dniu: **11.05.2015r.** między Wyższą Szkołą Informatyki i Umiejętności z siedzibą w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 17A
zwaną dalej zakładem pracy, reprezentowanym przez : Kanclerza Wyższej Szkoły Informatyki i Umiejętności – Anielę Bednarek

a Panią: **prof. dr hab. Iryna Popovychenko**

zamieszkałą: **Ukraina, Dniepropietrowsk, ul. Kirowa 119 m 51**

na: **czas określony od 01.10.2015r. do 30.09.2020r.**
(okres próbny, czas nie określony, czas określony, czas wykonywania określonej pracy)

1. Strony ustalają następujące warunki zatrudnienia:

- 1) rodzaj umówionej pracy: **profesor zwyczajny**
(stanowisko, funkcja, zawód, specjalność)
- 2) miejsce wykonywania pracy: **WSIU**
- 3) informacja o miejscu pracy: **WSIU jest pierwszym, podstawowym miejscem pracy**
w rozumieniu ustawy o szkolnictwie wyższym.
- 4) wymiar czasu pracy: **pełny wymiar czasu pracy – pensum dydaktyczne 180 godz.**
- 5) wynagrodzenie: **miesięczne w wysokości 2.500,-zł brutto (słownie: dwa tysiące pięćset złotych).**
- 6) inne warunki zatrudnienia: **zgodnie z art 33 KP strony dopuszczają możliwość wcześniejszego rozwiązania umowy o pracę za dwutygodniowym okresem wypowiedzenia.**
(składniki wynagrodzenia i ich wysokość oraz podstawa prawna ich ustalenia)
- 7) .....**nie dotyczy**.....
(dopuszczalna liczba godzin pracy ponad określony w umowie wymiar czasu pracy, których przekroczenie uprawnia pracownika, oprócz normalnego wynagrodzenia, do dodatku do wynagrodzenia, o którym mowa w art.161 §1 Kodeksu Pracy)*

2. Termin rozpoczęcia pracy: **01.10.2015r.**

KANCLERZ
Wyższej Szkoły Informatyki
i Umiejętności
Aniela Bednarek

(podpis pracodawcy)

11.05.2015 *Iryna Popovychenko*

(data i podpis pracownika)

* (dotyczy umowy o pracę z pracownikiem zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy)

Вища
Школа
Інформатики та
Вмінь

93-008 Лодзь, вул. Жговська 17^a
Тел. (42) 27 50 100, факс 640 33 55
www.wsinf.edu.pl
e-mail: wsinf@wsinf.edu.pl

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР

Укладений 11.05.2015 р. між Вищою Школою Інформатики та Вмінь з місцезнаходженням в місті Лодзь, вул. Жговська, 17А, що називається далі місцем виконання роботи, в особі Канцлера Вищої Школи Інформатики та Прикладних знань - Анєли Беднарек та
Пані: **професор, доктор економічних наук Ірина Поповиченко**

яка проживає: **Україна, м. Дніпропетровськ, пр. Кірова 119, кв. 51**

на: **визначений період від 01.10.2015 р. до 30.09.2020 р.**
(випробувальний термін, невизначений період, визначений період, період виконання конкретної роботи)

1. Сторони погоджуються на наступні умови працевлаштування:

- 1) вид узгодженої роботи: **професор**
(посада, функція, рід занять, спеціальність)
- 2) місце виконання роботи: **WSIU (Вища Школа Інформатики та Вмінь)**
- 3) інформація про робоче місце: **WSIU** є першим основним місцем роботи відповідно до змісту Закону про вищу освіту.
- 4) вимір робочого часу: **повний вимір часу праці - навчальне навантаження 180 годин.**
- 5) заробітна плата: **щомісяця в розмірі 2.500 злотих брутто (словами: дві тисячі п'ятсот злотих).**
- 6) інші умови працевлаштування: **у відповідності до ст. 33 Трудового Кодексу сторони припускають можливість дострокового припинення трудового договору з попередженням за два тижні.**
- 7) .... **не застосовується** .....
(допустима кількість годин праці понад визначений в договорі обсяг робочого часу, що надає право працівникові, крім основної заробітної плати, на додаткову винагороду згідно зі ст.151¹ §1 Трудового Кодексу)

2. Термін початку роботи: **01.10.2015 р.**

.....
(дата і підпис працівника)

Канцлер Вищої Школи Інформатики
та Вмінь
Анєла Беднарек

.....
(підпис працедавця)

ACCORD INTERNATIONAL CADRE DE COOPERATION

ENTRE

L'UNIVERSITE DU MAINE – LE MANS, Etablissement public à caractère scientifique, culturel et professionnel, située Avenue Olivier Messiaen , 72085 Le Mans Cedex 9, France ; représentée par son Président le Professeur Rachid EL GUERJOUMA, ci-après désignée UM,
d'une part
et

LA PRYDNIPROVS'KA AKADEMIE D'ETAT DE GENIE CIVIL ET D'ARCHITECTURE DE DNIPROPETROVS'K / PAEGCA (Ukraine), Etablissement public à caractère scientifique, culturel et professionnel, située 24-a, rue Tchernyshevs'kiy, Dnipropetrovsk, Ukraine 49600; représentée par son Recteur, Monsieur Volodymyr Bol'shakov, ci-après désignée PAEGCA,
d'autre part

L'UM et la PAEGCA étant désignées ensemble ou séparément par les mots «Partie» ou «Parties»,
conviennent ce qui suit :

Article 1 : Le présent accord est destiné à établir, faciliter et intensifier les échanges scientifiques et pédagogiques ainsi qu'à développer la coopération entre les deux parties dans les spécialités communes aux deux établissements.

Son but est de fournir un cadre officiel aux contacts entre les parties contractantes afin d'assurer la continuité des actions de coopération conduites en commun, et de contribuer au rayonnement éducatif et scientifique des deux partenaires.

L'échange de savoir et de compétences entre les universitaires, chercheurs, techniciens et étudiants des deux parties servira au mieux les intérêts scientifiques communs de chaque établissement.

Les deux établissements contractants déploient leurs efforts de coopération selon les axes suivants :

- projets de coopération/collaboration pour la recherche
- projets/programmes de formation
- programmes d'échanges d'étudiants et de personnels.

Article 2 : L'objet du présent accord consiste à définir le périmètre précis de la collaboration entre les Parties dans un cadre scientifique/recherche ou pédagogique.

Le programme scientifique/recherche élaboré entre les parties concernant notamment les «clauses de confidentialité, publication et propriété intellectuelle» respectera les termes de l'annexe 1 signée entre les parties.

Les programmes pédagogiques, suivant :

- Double diplôme de Licence et de Master en Economie –Gestion
- Diplôme Universitaire préparatoire aux Formations Scientifiques (DUFOS)
- Collaboration avec les départements de Lettres, Langues et Sciences Humaines
- Double-diplôme en sciences et techniques

et ce conformément à l'habilitation reçue, seront accompagnés d'un accord pédagogique international signé selon le modèle de l'annexe 2.

Article 3 : Les coordinateurs ou gestionnaires du programme de coopération de chaque partie se consulteront chaque fois qu'ils l'estimeront nécessaire, et se réuniront au moins une fois par an pour assurer le suivi du présent accord. Ils dresseront chaque année un bilan des actions réalisées ou/et en cours de réalisation qui sera communiqué aux autorités universitaires de chaque Partie.

Article 4 : Le présent accord contient des annexes que les parties s'engagent à respecter. Ces annexes font partie intégrante du présent accord et sont soumises aux mêmes procédures d'approbation et de signature.

Article 5 : Les Parties s'efforceront notamment de faciliter la réalisation du programme pédagogique détaillé en annexe. Dans la mesure de leurs moyens et dans le cadre de la réglementation en vigueur dans les deux pays, les établissements contractants s'efforceront notamment d'obtenir les moyens nécessaires à la réalisation des projets correspondants. Les modalités de financement seront communiquées aux autorités de tutelle pour information et/ou approbation, en fonction des procédures en vigueur dans chaque pays.

Article 6 : Elles s'engagent à respecter également les règles définies dans l'annexe 1 en termes de confidentialité des informations de toute nature, de publication et de propriété intellectuelle.

Article 7 : Toute modification du présent accord ou de ses annexes est soumise à l'accord écrit préalable des deux parties, manifesté par voie d'avenant.

Article 8 : Le présent accord est conclu pour une période initiale de 5 ans. S'agissant des diplômes nationaux, il est limité à la durée de l'habilitation. Il entrera en vigueur à la date de sa signature par les Parties. Il est renouvelable d'un commun accord des parties pour des périodes de même durée, et ce conformément aux règles propres à chaque établissement. En cours d'application, le présent accord pourra être dénoncé à tout moment par l'une ou l'autre des parties, par lettre recommandée avec accusé de réception, en respectant un préavis d'une durée de 6 mois.

Article 9 : Le droit français est seul applicable. En cas de difficulté sur l'interprétation ou l'exécution des dispositions du présent accord, les Parties s'en remettent à l'appréciation des juridictions françaises compétentes, après une tentative de règlement amiable entre les parties.

Article 10 : Le présent accord est rédigé en 4 exemplaires. L'accord cadre uniquement sera rédigé en version française en deux (2) exemplaires et en version ukrainienne en deux (2) exemplaires, chaque version faisant également foi. Elles sont identiques dans leur esprit et leur interprétation. Les annexes seront rédigées en 4 exemplaires en français.

Fait à Dnipropetrovs'k, le 02/02/2015

Fait au Mans, le 29/01/15

Le Recteur de la Prydniprov's'ka Académie
d'État de Génie Civil et d'Architecture de
Dnipropetrovs'k

Le Président de l'Université du Maine – Le Mans

Rachid EL GUERJOUA

Annexe 2
CONVENTION DE PARTENARIAT PEDAGOGIQUE
entre
L'UNIVERSITE DU MAINE – LE MANS (FRANCE)
et
LA PRYDNIPROVS'KA ACADEMIE D'ETAT DE GENIE CIVIL ET
D'ARCHITECTURE DE DNIPROPETROVS'K / PAEGCA (Ukraine)

Vu le décret n°2005-450 du 11 mai 2005 relatif à la délivrance de diplômes en partenariat international,

Vus les textes en vigueur en Ukraine,

entre

L'Université du Maine – Le Mans

Sise Avenue Olivier Messiaen – 72085 Le Mans Cedex 9 – France

Représentée par son Président, le professeur Rachid EL GUERJOUMA
ci-après désignée UM

et

la Prydniprov'ska Académie d'État de Génie Civil et d'Architecture de Dnipropetrovs'k

Sise 24-a, rue Tchernyshevs'kiy, 49600 Dnipropetrovsk, Ukraine;

Représenté par son Recteur, Monsieur Volodymyr BOL'SHAKOV,
ci-après désignée la PAEGCA

il a été convenu ce qui suit :

ARTICLE 1 : OBJET DE LA CONVENTION

L'Université du Maine – Le Mans et la Prydniprov'ska Académie d'État de Génie Civil et d'Architecture de Dnipropetrovs'k conviennent de collaborer en vue d'organiser un parcours de formation en partenariat international, visant à délivrer :

Simultanément un diplôme propre à chaque institution :

Au Mans:

Licence de Sciences Économiques et de Gestion :

Master de Sciences Économiques et de Gestion :

Mention Travail et Emploi

Mention Assurance et analyse financière

PME / PMI

Affaires Internationales

À Dnipropetrovs'k :

Bachelor : Économie de l'entreprise et en Contrôle et Audit

Master : Économie de l'entreprise et en Contrôle et Audit,

Les langues d'instruction sont l'ukrainien, l'anglais et le français.

ARTICLE 2 : DURÉE DE LA FORMATION

Dans le cadre du diplôme de Licence à l'UM la formation se déroulera sur 6 semestres (4 semestres dans l'université d'origine et 2 semestres dans l'Université-partenaire).

Dans le cadre du diplôme de **Bachelor** la formation se déroulera sur 8 semestres (6 semestres à Dnipropetrovs'k et 2 semestres au Mans).

Dans le cadre du diplôme de **Master**, la formation se déroulera sur 4 semestres (2 semestres de mobilité au moins au Mans sur les 2 années et 2 semestres à la PAEGCA).

ARTICLE 3 : OBJECTIFS DU PROGRAMME

Le programme vise à assurer la délivrance simultanée des diplômes équivalents des deux Ecoles-partenaires.

Article 3.1 : Langue d'enseignement

La langue d'enseignement est le français à l'UM et l'ukrainien, le français et l'anglais à la PAEGCA.

Article 3.2 : Contenu de la formation

Le programme des formations correspond à celui des maquettes habilitées dans les disciplines concernées des deux universités.

Article 3.3 : Accompagnement pédagogique

- Les étudiants Ukrainiens qui suivent le programme de double diplôme doivent avoir un niveau B1 de langue française. Les étudiants français qui suivent le programme de double diplôme doivent avoir un niveau B1 de langue ukrainienne.

- Un apprentissage de la langue française sera proposé aux étudiants qui ne possèdent pas ce niveau. Les modalités (lieu, niveau, durée, période) de cette formation seront préalablement discutées chaque année par les deux coordinateurs, en concertation avec l'équipe pédagogique de licence ou master de l'UM.
- Un apprentissage de la langue ukrainienne sera proposé aux étudiants qui ne possèdent pas ce niveau. Les modalités (lieu, niveau, durée, période) de cette formation seront préalablement discutées chaque année par les deux coordinateurs, en concertation avec l'équipe pédagogique du Département d'enseignement intensif des langues étrangères et du Centre de Réussite Universitaire de la PAEGCA.

Article 3.4 : Constitution des équipes pédagogiques

L'équipe pédagogique de l'UM est formée des enseignants de licence Sciences Economiques et de Gestion ainsi que ceux du Master Management, sp. PME, PMI et Affaires Internationales, Master Management, sp. Administration des Entreprises, Master Assurance et Analyse Financière, sp. Assurance et Analyse Financière, Master Travail et Emploi, sp. Économie et Gestion des Ressources Humaines.

L'équipe pédagogique de la PAEGCA est formée des enseignants de Bachelor ainsi que ceux du Master de la filière francophone en Économie.

Article 3.5 : Mobilité enseignante

Compte-tenu du mode de fonctionnement choisi, mobilité étudiante obligatoire, la mobilité enseignante n'est pas obligatoire mais souhaitée afin de renforcer la coopération. Cependant, les équipes pédagogiques de licence et Masters partenaires peuvent décider d'un commun accord d'un certain nombre d'heures de cours effectuées par des collègues missionnés de l'université partenaire. Dans ce cas, les prises en charge des missions seront réparties de la manière suivante :

- Le nombre, la durée et la nature des missions sont définis d'un commun accord au début de chaque année universitaire.
- Les frais de transport et le service effectué dans l'établissement partenaire sont à la charge de l'établissement d'origine.
- Les frais de séjour (hébergement, transport local, nourriture) sont à la charge de l'établissement hôte.

Les missions peuvent également s'effectuer dans le cadre des programmes internationaux ou des appels à des projets de mobilité enseignante.

Il ne peut cependant résulter de cet accord aucune obligation financière de chacune des parties.

Article 3.6 : Calendrier prévisionnel

Les calendriers des mobilités étudiantes doivent être conformes au calendrier universitaire de l'établissement hôte.

ARTICLE 4 : ÉVALUATION DE LA FORMATION

Article 4.1 : Modalités de contrôle des connaissances

Les modalités du contrôle de connaissances sont établies selon les règles en vigueur dans chaque établissement.

Pour valider son cursus de double-diplôme, chaque étudiant doit capitaliser au minimum 2 semestres de la licence ou du Master de l'établissement partenaire.

La validation d'un semestre dans l'établissement partenaire permet de capitaliser 30 ECTS. La capitalisation de ces crédits doit être obtenue au cours d'un semestre entier ; les crédits ne peuvent pas être obtenus par compensation entre deux semestres, sauf pour une année entière passée dans l'établissement partenaire.

En cas de redoublement, les modalités de celui-ci sont définies par le jury d'admission commun.

Article 4.2 : Modalités de constitution du jury

- Dans chaque établissement, le jury d'admission au diplôme de Master est composé de membres de l'équipe pédagogique et des deux coordinateurs respectifs du programme.

- Les résultats d'examens, les notes de tous les modules et les procès-verbaux des délibérations sont communiqués aux établissements partenaires par les coordinateurs respectifs du programme, afin de procéder à l'équivalence entre les deux cursus et d'établir le tableau d'équivalence.

La présence du coordinateur ou de son représentant de l'établissement partenaire est obligatoire lors du jury d'admission au diplôme de Master. Cette présence peut être physique ou par visioconférence.

ARTICLE 5 : ADMISSION DES ÉTUDIANTS

Le nombre annuel de participants est fixé chaque année par les deux coordinateurs selon les capacités d'accueils respectives de leur établissement et sera communiqué préalablement à chaque jury d'admission.

Aucune candidature spontanée d'étudiant(e) ne sera recevable dans chaque établissement.

Chaque établissement propose des candidats au double diplôme à son partenaire et leurs admissions seront prononcées par l'équipe pédagogique de la licence ou du master de l'établissement hôte en concertation avec les coordinateurs du programme.

Pour être candidat(e) au programme de double diplôme, l'étudiant(e) ukrainien(e) doit justifier d'un niveau B1 en langue française ou avoir suivi avec succès les formations en langue française proposées par l'université du Maine.

Pour être candidat(e) au programme de double diplôme, l'étudiant(e) français (e) doit justifier d'un niveau B1 en langue ukrainienne.

Pour être admis à suivre le programme de double-diplôme en Master à l'UM, l'étudiant(e) doit posséder un diplôme de Bachelor, ayant capitalisé l'équivalent de 240 ECTS, de son établissement d'origine.

Pour être admis à suivre le programme de double-diplôme en Master à la PAEGCA, l'étudiant(e) doit posséder un diplôme de Licence, ayant capitalisé l'équivalent de 180 ECTS, de son établissement d'origine.

Pour être admis à suivre le programme de double-diplôme en licence à l'UM, l'étudiant(e) doit avoir validé 120 ECTS de son université d'origine s'il vient pour la 3e année et 180 ECTS s'il vient pour la 4e année du Bachelor.

Pour être admis à suivre le programme de double-diplôme en Bachelor à la PAEGCA, l'étudiant(e) doit avoir validé 120 ECTS de son université d'origine s'il vient pour la 3e année et 180 ECTS s'il vient pour la 4e année du Bachelor.

ARTICLE 6 : MODALITÉS D'INSCRIPTION

Les étudiants participant à ce programme de double-diplôme doivent être inscrits dans les deux établissements partenaires, à l'UM et la PAEGCA. Ainsi, ils disposent des certificats de scolarité de chaque établissement.

Les étudiants ont le statut étudiant en vigueur dans leur établissement d'origine.

Les étudiants inscrits dans ce programme de double diplôme s'acquittent des droits d'inscription dans leur établissement d'origine, ils seront inscrits à titre gracieux dans l'établissement partenaire.

Les étudiants participant au programme bénéficient du régime de sécurité sociale en vigueur dans leur pays d'origine.

Lors de leurs séjour d'étude dans l'établissement partenaire, les étudiants en mobilité doivent souscrire à une couverture sociale étudiante en vigueur dans le pays hôte et valable pour la durée de leur séjour.

ARTICLE 7 : ORGANISATION DE LA FORMATION

Article 7.1 L'accord détermine les dispositions générales pour que :

1. Les étudiants inscrits dans la filière francophone au Département d'Economie de la PAEGCA obtiennent un diplôme de Licence de Sciences Économiques et de Gestion au Mans en même temps que le diplôme de Bachelor à la PAEGCA ; les étudiants inscrits à la Faculté de Droit, des Sciences Économiques et de Gestion de l'Université du Maine obtiennent le diplôme de Bachelor à la PAEGCA après le diplôme de Licence de Sciences Économiques et de Gestion de l'Université du Maine et 1 année d'études à la PAEGCA.

2. Les étudiants inscrits au Master en Economie de la PAEGCA obtiennent un diplôme de Master de Sciences Économiques et de Gestion au Mans en même temps que le diplôme de Master à la PAEGCA ; les étudiants inscrits en Master à la Faculté de Droit, des Sciences Économiques et de Gestion de l'Université du Maine obtiennent le diplôme de Master à la PAEGCA et le Master de l'Université du Maine.

Article 7.2 Modalités d'accès au Programme de coopération

1. Les étudiants inscrits dans la filière francophone au Département d'Economie de la PAEGCA ayant validé les deux premières années de Licence, peuvent participer à ce programme de coopération au niveau de Licence de Sciences Économiques et de Gestion et ceux qui sont inscrits au programme de Master de Sciences Économiques et de Gestion à la PAEGCA peuvent participer au programme de coopération au niveau de Master.
Le niveau de français requis est le niveau B1.

2. Les étudiants inscrits à la Faculté de Droit, des Sciences Économiques et de Gestion de l'Université du Maine, ayant validé la troisième année de Licence de Sciences Économiques et de Gestion, peuvent participer à ce programme de coopération pour obtenir le diplôme de Bachelor en Ukraine et ceux qui sont inscrits au programme de Master au Mans peuvent participer au programme de coopération au niveau de Master.
Le niveau d'ukrainien requis est le niveau B1.

Article 7.3 Modalités d'obtention du double diplôme

Aux étudiants inscrits en Bachelor dans la filière francophone au Département d'Economie de la PAEGCA seront délivrés deux diplômes : le diplôme de Bachelor de la PAEGCA et un diplôme de Licence d'économie et de gestion délivré par l'Université du Maine.

Aux étudiants inscrits au Master en Économie et gestion de la PAEGCA seront délivrés deux diplômes : un diplôme de Master de la PAEGCA et un diplôme de Master d'économie et de gestion de l'Université du Maine.

Aux étudiants inscrits en Licence à l'Université du Maine seront délivrés deux diplômes : un diplôme de Licence d'économie et de gestion de l'Université du Maine, et un diplôme de Bachelor de la PAEGCA.

Aux étudiants inscrits en Master à l'Université du Maine seront délivrés deux diplômes : un diplôme de Master d'économie et de gestion de l'Université du Maine, et un diplôme de Master de la PAEGCA.

L'obtention des deux diplômes par les étudiants inscrits dans le cadre de ce programme signifie qu'ils ont répondu de manière satisfaisante aux modalités de contrôle des examens correspondants.

Pour obtenir le **diplôme de Licence** d'économie et de gestion de l'UM, les étudiants de la PAEGCA doivent :

- Valider les 4 années de Bachelor en Economie de la PAEGCA.
- Valider la troisième année ou 60 ECTS de la Licence d'économie et de gestion de l'Université de l'UM.

Pour obtenir le **diplôme de Bachelor** d'économie de la PAEGCA, les étudiants de l'Université du Mans doivent :

- Valider 3 années de la licence d'économie et de gestion du Mans et obtenir le diplôme de Licence de l'Université du Maine.
- Valider la quatrième année ou 60 ECTS de Bachelor en Economie de la PAEGCA.

Pour obtenir le **diplôme de Master** d'économie et de gestion de l'UM, les étudiants de la PAEGCA doivent:

- Avoir validé le Master d'Economie de la PAEGCA.
- Et avoir validé deux semestres au moins du Master d'économie et de gestion de l'UM.

Pour obtenir le **diplôme de Master** de la PAEGCA, les étudiants de l'UM doivent :

- Avoir validé le Master 1 de l'UM et effectuer une mobilité de 1 semestre au moins à la PAEGCA.

Article 7.4 Commission mixte

La PAEGCA et l'Université du Maine mettront en place une Commission mixte avec un nombre égal de représentants et avec les mêmes responsabilités fixées par chaque université. Les coordinateurs sont membres de la Commission. La Commission est responsable de toutes les missions inscrites dans le présent accord et en particulier de :

- la sélection des étudiants;
- la sélection des intervenants au sein des universités partenaires ;
- l'élaboration du plan de formation pour chaque étudiant ;
- la publication des résultats d'examen ;
- l'envoi des procès-verbaux de délibération aux universités partenaires du programme.

ARTICLE 8: FINANCEMENT DE LA MOBILITÉ ET ACCUEIL DES ÉTUDIANTS

Les frais de transport, d'hébergement, de nourriture et d'assurance sont à la charge des étudiants. Toutefois, chacun des deux établissements présentera des demandes d'aide financière pour ses étudiants auprès des organismes compétents (tels que collectivités locales et régionales, Ambassades, Agences Europe Éducation de chacun des deux pays pour l'Europe et les pays associés, Fondations.....) selon les procédures habituelles en place dans chaque établissement.

L'établissement d'accueil s'engage, dans la mesure du possible, à aider les étudiants de l'établissement partenaire dans la recherche d'un hébergement et à lui procurer les informations, orientations et aides conformément aux pratiques en vigueur concernant l'accueil des étudiants étrangers.

Chaque partie aura la responsabilité de veiller à ce que les étudiants qu'elle envoie en mobilité dans l'établissement partenaire soient en situation régulière au regard de la législation du pays d'accueil : visas, sécurité sociale, assurance responsabilité civile, rapatriement ...

Durant leur séjour à l'étranger dans le cadre de cette mobilité, les étudiants des deux établissements jouissent des mêmes droits et sont soumis aux mêmes obligations que les étudiants de l'établissement d'accueil.

Dans le cadre du présent partenariat, les étudiants de la PAEGCA amenés à réaliser une mobilité à l'Université du Maine – Le Mans seront dispensés de l'entretien CEF (Centre des Études en France), conformément à l'article 3 de l'avenant à la convention CEF du 10 décembre 2007.

Dans le cadre du présent partenariat, les étudiants de l'UM amenés à réaliser une mobilité à la PAEGA devront certifier du niveau B1 en anglais.

ARTICLE 9: DÉLIVRANCE DU DIPLÔME DE MASTER

La délivrance du diplôme de Master de l'université partenaire est soumise aux conditions suivantes :

- avoir validé entièrement le M1 de son université d'origine
- être inscrit dans leur université d'origine en M2 ;
- être inscrit en parallèle dans l'université partenaire en M2 ;
- obtenir la même année le diplôme de Master de leur université d'origine ;
- effectuer une mobilité obligatoire d'au moins 2 semestres vers l'université partenaire. Pendant cette période, les étudiants suivent des cours et/ou le stage organisés par cette dernière ;
- avoir validé les deux semestres de mobilité de l'université partenaire.

Le coordinateur de l'université partenaire doit transmettre à l'université d'origine de l'étudiant(e) les résultats obtenus au cours de sa mobilité. Par le biais des équivalences des modules d'enseignement, ces résultats seront intégrés dans le cursus de l'étudiant dans le master de son université d'origine.

Chaque université délivre son diplôme conformément aux modalités du contrôle de connaissances en vigueur dans son établissement avec cependant les contraintes suivantes :

- Aucune règle de compensation ne peut être appliquée entre un semestre de mobilité et un semestre effectué à l'université d'origine.
- La validation des semestres de mobilité se fait conformément aux modalités du contrôle de connaissances en vigueur dans l'établissement accueillant l'étudiant(e).
- L'étudiant ayant validé le Master de son université d'origine et les semestres de mobilité de l'université partenaire aura un double-diplôme : un diplôme délivré par l'Université du Maine et un autre diplôme délivré par l'Université.

- Un étudiant n'ayant pas validé le diplôme Master de son université ne pourra pas obtenir celui de l'université partenaire.

ARTICLE 10 : GESTION DU PROGRAMME

Article 10.1 :

- **Sébastien MENARD** est nommé responsable du programme pour l'Université du Maine – Le Mans et **Natalya YAKOVYSHENA** est nommé responsable du programme pour la Prydniprovs'ka Académie d'État de Génie Civil et d'Architecture de Dnipropetrovs'k.

Article 10.2 :

- Tout élément non mentionné dans la présente convention est soumis aux règlements pédagogiques de chaque établissement.

ARTICLE 11 : DURÉE DE LA COLLABORATION

La présente convention est conclue pour une période initiale de cinq (5) ans. S'agissant des diplômes nationaux, elle est limitée à la durée de l'habilitation. Elle entre en vigueur à la date de sa signature par les Parties. Elle est renouvelable d'un commun accord des parties. En cas de renouvellement, elle est à nouveau soumise à la procédure en vigueur dans chaque établissement.

Toute modification de la présente convention est soumise à l'accord préalable des deux parties, manifesté par voie d'avenant.

En cours d'application, la présente convention pourra être dénoncée à tout moment par l'une ou l'autre des parties, par lettre recommandée avec accusé de réception, en respectant un préavis d'une durée de 6 mois. La résiliation de la convention n'interrompra en aucune manière les activités déjà engagées et en cours d'exécution.

ARTICLE 12 : MISE EN ŒUVRE

Les deux parties se consulteront chaque fois qu'elles l'estimeront nécessaire et elles dresseront périodiquement un bilan des programmes réalisés ou en cours de réalisation. Un rapport d'activité sera communiqué annuellement aux instances universitaires compétentes.

Pour cela, les deux institutions cosignataires désigneront chacune trois (3) membres pour constituer un comité de pilotage qui se réunira au moins une (1) fois par an pour examiner les résultats de la coopération, restituer un bilan pour chaque partenaire et proposer les décisions nécessaires à toute amélioration ou extension du programme de coopération. Il appartiendra notamment à ce comité de pilotage de définir les critères d'évaluation du programme.

La présente convention est rédigée en quatre (4) exemplaires en français.

ARTICLE 13 : SIGNATURES

Fait en 4 exemplaires originaux,

À Dnipropetrovs'k , le 02/02/2015

Pour la Prydniprovs'ka Académie d'État de
Génie Civil et d'Architecture de
Dnipropetrovs'k

Au Mans , le 29/01/15

Pour l'Université du Maine – Le Mans

Le Président

Rachid EL GUERJOU

Cachet de l'établissement

Contacts :

Université du Maine – Le Mans
Service des Relations Internationales
Avenue Olivier Messiaen
72085 Le Mans
Cedex 9 – France
Tél : +33 2 43 83 30 28
Fax : +33 2 43 83 35 30
E-mail : ri@univ-lemans.fr

Contacts :

La Prydniprovs'ka Académie d'État de Génie Civil et
d'Architecture de Dnipropetrovs'k
Service des Relations Internationales
24-a, rue Tchernychevs'kiy,
49600 Dnipropetrovsk
Ukraine
Tél : + 38 0562 47 16 88
Fax : + 38 0562 47 16 88
E-mail : ecenter@mail.pgasa.dp.ua
academia.cru@mail.ru

Coordinateur :

Nom : Sébastien MENARD
Avenue Olivier.Messiaen
72085 Le Mans
Cedex 9 – France
Tél : +33 243 83 31 45
Fax : +33 243 83 35 30
E-mail : sebastien.menard@univ-lemans.fr

Coordinateur :

Nom : Natalya YAKOVYSHENA
24-A, rue Tchernyshevs'kiy
49600 Dnipropetrovs'k
Ukraine
Tél : +38 0562 46 98 55
Fax : + 38 0562 47 16 88
E-mail : n_yakovyshena@mail.ru

Annexe 1 :

« CLAUSES » DE CONFIDENTIALITE, PUBLICATION ET PROPRIETE INTELLECTUELLE »

CONFIDENTIALITE

Chaque Partie s'engage à considérer comme confidentielles, et s'interdit à divulguer à des tiers, sous quelque forme que ce soit, toutes informations, telles que notamment des documents, systèmes, logiciels, savoir-faire, méthodes, connaissances reçues de l'autre Partie ou dont il pourrait avoir connaissance à l'occasion de l'exécution du présent accord, directement ou indirectement, (ci-après ensemble désignées les « Informations Confidentielles ») et à n'utiliser les Informations Confidentielles que pour l'exécution du programme de recherche.

Chaque Partie s'engage à ce que les membres de son personnel et ses étudiants respectent l'obligation de confidentialité contenue dans le présent article et à prendre les mesures nécessaires pour garantir la dite obligation de confidentialité.

La présente obligation de confidentialité ne s'applique pas dans le cas des informations accessibles au public.

Cet engagement entrera en vigueur à la date de signature du présent accord et continuera de s'appliquer jusqu'à ce que les informations appartiennent au domaine public, nonobstant la résiliation ou l'arrivée à échéance de cet engagement.

Le présent accord n'implique aucune cession ou concession des droits de propriété intellectuelle et/ou industrielle, ou transfert de technologie sur les informations communiquées par l'un des Partenaires à l'autre.

PUBLICATION

Toute publication ou communication d'informations portant sur les Résultats ou Savoir-faire issus du programme, par l'une ou l'autre des Parties, devra recevoir, pendant la durée du présent accord et les 12 mois qui suivent son expiration, l'accord écrit de l'autre Partie qui fera connaître sa décision dans un délai maximum de 2 mois à compter de la demande. Passé ce délai et faute de réponse, l'accord sera réputé acquis.

En conséquence, tout projet de publication ou communication sera soumis à l'avis de l'autre Partie qui pourra supprimer ou modifier certaines précisions dont la divulgation serait de nature à porter préjudice à l'exploitation industrielle et commerciale, dans de bonnes conditions, des résultats issus du programme. De telles suppressions ou modifications ne porteront pas atteinte à la valeur scientifique de la publication.

De plus, l'autre Partie pourra retarder la publication ou la communication d'une période maximale de 18 mois* à compter de la demande, notamment si des informations contenues dans la publication ou communication doivent faire l'objet d'une protection au titre de la propriété industrielle.

Ces publications et communications devront mentionner le concours apporté par chacune des Parties à la réalisation du programme.

PROPRIETE INTELLECTUELLE

Les résultats obtenus par les Parties antérieurement au programme ou de façon indépendante, restent leur propriété respective. L'autre Partie ne reçoit sur les brevets et le savoir-faire correspondant aucun droit du fait du présent contrat.

A) Dispositions communes

Les marques et/ou dénominations représentant chaque établissement signataire demeurent leur propriété personnelle et ne sauraient être utilisées par le partenaire en dehors du cadre du présent contrat.

Les résultats issus du programme appartiennent

- aux deux partenaires conjointement et à parts égales (50% à l'Université du Maine Le Mans et 50% à la Prydniprov's'ka Académie d'État de Génie Civil et d'Architecture de Dnipropetrovs'k), dans le cadre de recherche commune. Sauf cas de renonciation de l'une des Parties, les brevets communs sont déposés à frais partagés, en France et à l'étranger, aux noms conjoints des deux partenaires.
- à l'Université du Maine – Le Mans, à 100% dans l'hypothèse où le programme est réalisé dans ses installations et à partir de son équipement/matériel.
- à la Prydniprov's'ka Académie d'État de Génie Civil et d'Architecture de Dnipropetrovs'k, à 100% dans l'hypothèse où le programme est réalisé dans ses installations et à partir de son équipement/matériel.

B) La gestion et le suivi des Brevets

La gestion et le suivi des Brevets communs, depuis la date de dépôt de la première demande de brevet jusqu'à leurs mises dans le domaine public, sont confiés à l'Organisme Gestionnaire de la Copropriété.

A ce titre, l'Organisme Gestionnaire de la Copropriété a seule qualité pour agir au nom de la copropriété, pour tous les actes d'enregistrement, de maintenance et d'extension des brevets communs. Il évalue l'opportunité de se faire assister d'un mandataire pour l'accomplissement de ces fonctions.

L'Université du Maine – Le Mans est désignée comme l'Organisme Gestionnaire de la Copropriété pour l'application du présent contrat (en fonction des règles en vigueur)

Les Partenaires s'engagent :

- à se communiquer toutes les pièces techniques ou administratives nécessaires au dépôt et à l'obtention des brevets communs ;
- à ce que les noms des inventeurs soient mentionnés en accord avec les dispositions légales en vigueur, dans les demandes de brevet ;
- à ce que leurs personnels, cités comme inventeurs, donnent toutes les signatures et accomplissent toutes formalités nécessaires au dépôt, à l'obtention, au maintien en vigueur et à la défense des brevets communs, en particulier qu'ils signent la cession de droits liée à la procédure américaine.

Si l'une des Parties copropriétaires désire céder à un tiers sa quote-part d'un brevet, elle devra le notifier par lettre recommandée avec accusé de réception à l'autre Partie copropriétaire, qui disposera alors d'un droit de préemption à égalité de conditions. Faute de cette dernière d'exercer ce droit dans

un délai de trois (3) mois à compter de la notification du projet de cession conformément à l'article L-613-29 alinéa e) du Code de la propriété intellectuelle, la cession deviendra définitive.

Avant tout acte d'exploitation directe ou indirecte des résultats issus du programme, une convention précisant notamment les modalités financières sera signée entre les Parties, si ces modalités ne sont pas définies dans l'annexe 2 du présent accord.

Fait à Dnipropetrovs'k, le 02/02/2015,

Le Recteur de la Prydniprovs'ka Académie
d'État de Génie Civil et d'Architecture de
Dnipropetrovs'k

Volodymyr BOLOSHAKOV

Fait au Mans, le 29/01/15

Le Président de l'Université du Maine – Le Mans

Rachid EL GUERJOURA

N° Etudiant
Identifiant National Etudiant
Nom patronymique
Nom usuel
Prénom

20195740
0FG9GU00011
KOVALOVA
ANASTASIIA

Cité Universitaire Vaurousé
Bât C / s09
16 Bd Charles Nicolle
72000 LE MANS

Etape : **MPXX4**
Situation : **Normal**

Version : **491**
Crédits référence : **60**
Inscription effectuée le : **19/09/2019 13:43:07**

M1 MANAGEMENT DES PME PMI

Enseignement	Crédits	Type	Note / Rés. Réutilisé	Groupes	Descriptif	Formule examen
Semestre 1 M1 PME-PMI CDG (317S08)	30	O				
Gouvernance des entreprises (317UD03)	2	O				Standard
Gestion de la performance des SI (317UD04)	2	O				Standard
Analyse financière des groupes (317UD06)	3	O				Standard
Le contrôle dans les organisations (317UD07)	2	O				Standard
Consolidation des comptes (317UD10)	3	O				Standard
Management des organisations (317UD12)	3	O				Standard
Contrôle de gestion et stratégie (317UD46)	3	O				
Techniques quantitatives de gestion (317UD47)	3	O				
Excel et Access (317UD48)	3	O				
Anglais des affaires (317UL01)	2	O				Standard
PPE : Techniques de recherche d'emploi (317UP02)	2	O				Standard
Semestre 2 M1 PME-PMI CDG (318S08)	30	O				
Gestion de trésorerie (318UD02)	2	O				Standard
Management stratégique (318UD04)	2	O				Standard
Gestion de projet (318UD08A)		O				Standard
Management de la qualité (318UD08B)		O				Standard
Gestion des investissements et financements (318UD44)	3	O				
Gestion de production et des stocks (318UD45)	2	O				
Benchmarking et performance (318UD46)	2	O				
Stage et méthodologie du mémoire (318UD47)	8	O				
Droit fiscal (318UD48)	2	O				

N° Etudiant
Identifiant National Etudiant
Nom patronymique
Nom usuel
Prénom

20195740
0FG9GU00O11
KOVALOVA
ANASTASIIA

Cité Universitaire Vaurousé
Bât C / s09
16 Bd Charles Nicolle
72000 LE MANS

Enseignement	Crédits	Type	Note / Rés. Réutilisé	Groupes	Descriptif	Formule examen
Anglais des affaires (318UL04)	3	O				Standard
Droit des affaires et des sociétés (318UT07)	1	O				Standard

Type :
O : Obligatoire
F : Facultatif
X : Choix

Note / Rés. Réutilisé :
Dis. E. Dispense Enseignement
Dis. X. Dispense Examen
VAC. Validation d'acquis

Ce contrat est susceptible d'être modifié par le service de scolarité.